

РЕЦЕНЗІЯ

на дисертацію Антошків Анастасії Василівни
«Комунікативна креативність як чинник розвитку командотворчої
компетентності психолога», подану на здобуття ступеня доктора
філософії зі спеціальності 053 Психологія

Актуальність теми дисертації та її зв'язок з науковими програмами. Дисертаційне дослідження Антошків Анастасії Василівни є актуальним для сучасної психологічної науки та відповідає запитам суспільства на формування активного творчого фахівця, здатного генерувати оригінальні ідеї, приймати сміливі нестандартні рішення в складних та кризових ситуаціях пов'язаних з війною. Не менш важливою є розробка питань, пов'язаних з командотворенням – системою заходів із формування та розвитку груп до рівня команд, в яких скоординованість дій, чіткий розподіл обов'язків та відповідальності, ефективність та зорієнтованість на результат сприяє високопродуктивній діяльності, за якої спільний результат значно вищий за індивідуальний чи їхню суму завдяки скоординованій позитивній синергії. Все це засвідчує актуальність теми дисертаційного дослідження.

Матеріали дисертаційного дослідження окреслюють проблематику становлення креативної компетентності майбутнього фахівця через формування комунікативної креативності та розгляду її ролі в розвитку командотворчої компетентності майбутнього психолога. Створення авторської теоретичної моделі комунікативної креативності, установлення зв'язків її компонентів із комунікативними якостями темпераменту, рольовою компетентністю, стилями спілкування, мотивацією афіліації, емоційним та соціальним інтелектом, вербальною, соціальною та емоційною креативністю, комунікативним контролем та толерантністю, комунікативними та організаторськими схильностями засвідчують наукову новизну та теоретичну значущість даної роботи.

Ступінь обґрунтованості та достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій. Викладені у кваліфікаційній роботі висновки та узагальнення мають достатній рівень наукового обґрунтування. Значний обсяг опрацьованих українських та закордонних наукових джерел підтверджує достовірність викладених ідей та положень. Послідовність викладення матеріалу, логічна узгодженість та систематизованість узагальнень у висновках до розділів і загальних висновках вказують на цілісність роботи та її міждисциплінарний характер. Широке використання математичних методів статистичної обробки даних вказують на достатній рівень обґрунтованості і достовірності одержаних результатів.

Наукова новизна одержаних результатів. У роботі Анастасії Антошків вперше виокремлено інтелектуальні, креативнісні та регулятивні чинники комунікативної креативності, за допомогою кластерного аналізу виявлено п'ять типів комунікативної креативності майбутніх психологів. У дослідженні розширено уявлення про психологічні кореляти комунікативної креативності майбутніх психологів, систему її предикторів (комунікативна пластичність темпераменту, страх відкидання у структурі мотивації афіліації, широта рольового репертуару, емоційно-інтелектуальна здатність до розуміння чужих емоцій, соціальна креативність, оригінальність вербальної креативності та ефективність емоційної креативності); створено авторський опитувальник оцінки командотворчої компетентності психолога.

Практична значущість роботи полягає у розробці та впровадженні програми розвитку командотворчої компетентності майбутніх психологів, створення психодіагностичного опитувальника для оцінки її рівня.

Оцінка змісту дисертації, її завершеності загалом. Дисертація Анастасії Василівни Антошків має чітку структуру, представлену вступом, трьома розділами, висновками до них, загальними висновками і списком використаних джерел.

У вступі автором обґрунтовано актуальність досліджуваної проблеми, науково коректно сформульовано мету, яка конкретизується у завданнях,

визначено об'єкт та предмет, окреслено систему використаних у роботі дослідницьких методів, розкрито наукову новизну та практичну значущість результатів дослідження.

У першому розділі дослідження проаналізовано феномен комунікативної креативності, її місце та значення у професійній, зокрема командотворчій компетентності майбутніх психологів.

У другому розділі дисертації здійснено емпіричний аналіз комунікативної компетентності як фактора розвитку командотворчої компетентності психолога, виділено і проаналізовано психологічні кореляти, типологічні особливості та психологічні предиктори комунікативної креативності майбутніх психологів, проаналізовано рівень командотворчої компетентності в залежності від типу комунікативної креативності особистості. Автором створений методичний комплекс для виявлення комунікативної креативності майбутніх психологів, котрий містить низку методик для визначення рівня комунікативно-соціальних якостей та здібностей, релевантних завданням практичної діяльності психолога та містить розроблену авторську методику дослідження командотворчої компетентності психолога.

У третьому розділі А. Антошків представляє результати впровадження програми розвитку командотворчої компетентності майбутніх психологів, представленої мотиваційним, комунікативним, командотворчим та рефлексивним етапами.

Усі наукові положення, висновки так рекомендації, сформульовані у дисертації, достатньою мірою обґрунтовані, відповідають темі та меті роботи, достатні за обсягом та рівнем репрезентативності емпіричного матеріалу.

Однак виникають певні зауважені до виконаної роботи:

1. На стор. 29 доцільно конкретизувати терміни «комунікативна компетентність особистості» та «комунікативна креативність особистості» (у рис.1.1. вони вжиті як синоніми).

2. Матеріал, який наводиться після запропонованих автором графіків порівняння показників комунікативної креативності студентів контрольної та експериментальної груп на початку та наприкінці формувального експерименту даних, є фактично їх поясненням-повторенням, тому доцільно подавати його більш стисло і структуровано.

Відповідність дисертації встановленим вимогам. Дисертаційна праця відповідає паспорту спеціальності, за якою вона подана до захисту. Дисертацію виконано в межах науково-дослідної роботи кафедри психології та соціальної роботи Західноукраїнського національного університету «Психодидактичні технології освітніх взаємодій та їх розвивальний потенціал» (номер державної реєстрації 0119U101004).

Повнота викладення наукових положень, висновків та рекомендацій дисертації в опублікованих працях. Основні положення та висновки дослідження викладені в 3 наукових працях у фахових виданнях України з психології. Публікації здобувача повною мірою висвітлюють основні наукові положення кваліфікаційної роботи. Порушень академічної доброчесності у публікаціях автора та дисертації виявлено не було.

Загальний висновок. Кваліфікаційна робота Антошків Анастасії Василівни «Комунікативна креативність як чинник розвитку командотворчої компетентності психолога» є самостійним та завершеним науковим дослідженням на правах рукопису, яке виконане здобувачем із застосуванням доцільних методів наукового пошуку. Робота характеризується єдністю змісту. Результати дослідження підтверджують наукову новизну, теоретичну та практичну значущість, що виокремлює особистий внесок автора у психологічну науку та практику. 3

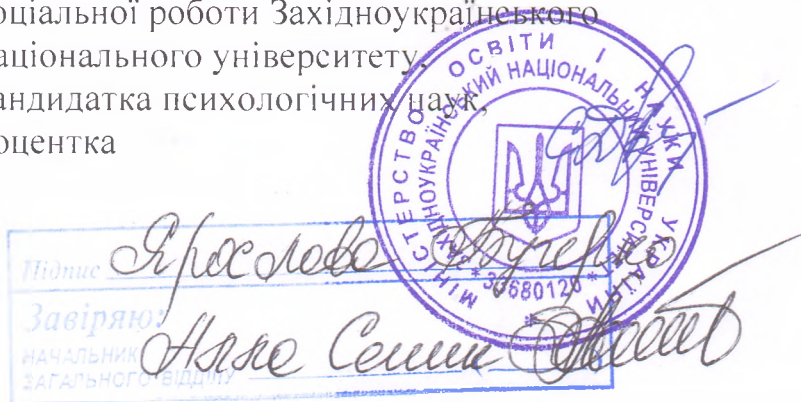
Обсяг дисертації, її структура і оформлення відповідають вимогам передбаченим наказом МОН України від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження вимог до оформлення дисертації» (зі змінами, внесеними наказом МОН України від 31.05.2019 р.), а також постанові Кабінету

Міністрів України від 12.01.2022 р. №44 «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», а її автор – Антошків Анастасія Василівна, за умови врахування зазначених вище зауважень – заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 053 – Психологія.

Рецензентка:

доцентка кафедри психології та соціальної роботи Західноукраїнського національного університету,
кандидатка психологічних наук,
доцентка

Ярослава БУГЕРКО

Підпис *Ярослава Бугерко*
Завіряю
начальник
загального відділу *Алла Семин*

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
30680128